

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۵/۰۷/۲۲

واسيلي ميتروخين
ترجمه: رحمت آريا

کي جي بي په افغانستان کي (څلور دېرشمه برخه)

له دې سره سره بيا هم د ا.خ.د. گوند د مرکزي کمیټې د دارالانشاء غونډه چې د سپټمبر په څلورمې نېټې د تړلو دروازو تر شا د کارمل په ریاست جوړه شوه گلابزوی تر کلک انتقاد لاندې ونيول شو او د کورنیو چارو د وزارت له څوکي څخه د هغه د لېږي کولو پوښتنه مطرحه شوه خو د غونډې په اجندا کې دده د لېږي کولو په هکله د شوروي د سفير تائیدي نغوټې يا اشارې ته ځای ورنه کړل شو. د کي.جي.بي او د کورنیو چارو وزارت استازو^۱ په هغې غونډې کې چې د سپټمبر په پینځمې نېټې ئې له تابیيف سره درلوده او د شوروي د پوځ سرمشاور او په غونډې چارو کې د ارشد مشاور کفیل قتیيف^۲ هم گډون درلود یو ځل بيا د گلابزوی د گوبنه کولو پر ضد خبرې وکړې. دا ځل سفير تابیيف دوی د غوښتنو پر وړاندې له خپل دریځه په شا شو. دوی پرېکړه وکړه چې د ا.خ.د. گوند د مرکزي کمیټې یوه مخکې له مخکې جوړه شوي مصوبه دې د کورنیو چارو د وزارت د چارو د بنسټ والي له یوه پروگرام سره یو ځای د ا.خ.د. گوند مرکزي کمیټې ته ولېږل شي او وپتیلل شوه چې دې وړاندیز ته دې د کورنیو چارو د وزارت د کار له مخکیني سپارل شوي راپور سره پيوند ورنه کړل شي.

د سپټمبر په ۲۱ نېټې په گلابزوی د تور نه تړلو موضوع یو ځل بيا له تابیيف سره مطرح شوه. تابیيف په داسې حال کې چې په غونډې چارو کې ارشد مشاور رومانخوف ئې خبرې تائیدولې په دې ټکي ټینګار درلود چې د کورنیو چارو د وزارت او شخصاً د گلابزوی د کار نیمګړتیاوې دې تفتیش شي. تابیيف د خپل ټینګار توجیه په دې کې گڼله چې د شوروي اتحاد د کورنیو چارو وزارت د گلابزوی پر ضد د شدیدو تعزیراتو له وضع کولو سره موافق وو. که څه هم له تابیيف سره توافتات شوي ول چې د مرکزي کمیټې دارالانشاء به د گلابزوی پر ضد را ونه پارېږي خو بيا هم د مرکزي کمیټې د مصوبې مسوده چې مرکزي کمیټې ته لېږل شوي وه تعدیل شوه. له دې کبله د کي.جي.بي. او د کورنیو چارو وزارت^۳ استازو وړاندیز وکړ چې سفير او د پوځي چارو سر مشاور دې د رومانخوف له لارې له افغانانو وغواړي چې د سپټمبر د مېاشتې د ۲۵ نېټې غونډه دې په دې دلیل وځنډول شي چې مطروحه موضوع لا نور کار غواړي او له کارمل سره د کي.جي.بي. د استازي د یوې مقدماتي غونډې په لړ کې دې له کارمله وغوښتل شي چې د گوند د عمومي

۱ - هماغه

۲ - V.K. Fateyev

۳ - دلته روښانه نه ده چې شوروي اتحاد د کورنیو چارو وزارت یا د افغانستان د کورنیو چارو وزارت. - ژ

د پاڼو شمیره: له 1 تر 6

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خبر و لولی

منشي په توگه دې د کي.جي.بي. او د شوروي اتحاد د کورنيو چارو د وزارت د رهبري د غوښتنې پر بنسټ، د وړانديز شوي مسودې په هکله د مباحثاتو نوبت دې په خپله په لاس کې واخلي. نجيب الله د گلابزوي د يو شمېر غير اخلاقي کارونو او هم دا چې د کارمل د محافظينو د کنډک د بولندوي د جذب لپاره ئې د خپل يوه خپلوان انتصاب ته نقشه جوړوله شواهد او لاسوندونه وړاندې کړل او په دې سره د گلابزوي پر وړاندې د کارمل ددښمني اور څو ځله نور زيات شو.

د کي.جي.بي. استازو او د کي.جي.بي. کابل مېشتې څانگې د بېرک او د هغه د شريکبانو کارونه سوکه سوکه په افغانستان کې د شوروي اتحاد له گټو سره په مغايرت کې تشخيصول او نښې ئې په گوند او هېواد کې د شوروي ضد مخ په ودې روحيې او د انقلابي لړۍ په سوکه کېدلو کې ليدلې. د کارمل غوره شوي سکتاريستي او تعلقپاله (وابسته منشانه) کرنلاره نوموړې لړۍ ته د يوه ځنډونکي خنډ په توگه وکتل شول او شوروي اتحاد ئې دې ټکي ته اړ ايست چې ددښمن پر وړاندې جگړه په يوازي سر پر مخ يوسي. دوی په گوند او هېواد کې د وضعيت د واقعي حالت په هکله معلومات له شوروي مشاورينو څخه پټول. نجيب الله د خاد هغه هيئت ته چې مسکو ته د ليدني لپاره روان وو، خبر درې ورکړ چې په مسکو کې د افغانستان او د ا.خ.د. گوند د وضعيت په هکله د خبرو پر مهال ډېر محتاط اوسي ځکه هغه ودانۍ چې ددوی د استوگنې لپاره په پام کې نيول شوي کېدای شي د استراق سمع په وسايلو سمبال وي.

کارمل، نور احمد نور، محمود بريالي، سلطانعلي کښتمند، اناهيتا راتيزاد او گل آقا ټول د بد ورگو سختگيرانو په همدې کړۍ کې راتلل. دوی د هغو افغانانو د ترفيع او تقرر خنډ گرځېدل چې د شوروي اتحاد د عالي تحصيلاتو له بنسټونو او اکاډيميو څخه فارغ شوي ول. له هغو ۲۷۱ تنو څخه چې په شوروي اتحاد کې ئې عالي تحصيلات بشپړ کړي ول، ۱۷۳ تنو ئې په وسله والو ځواکونو کې کار کاوه خو په دوی کې يوازي يو تن چې د يوه قول اردو رئيس ارکان وو په لور مقام کې کار کاوه مگر له بلې خوا په پانگوالو هېوادونو کې روزل شوي پوځي پرسونل لا لور مقامونه درلودل چې لږ تر لږه د لېواگانو او فرقو بولندويان ول.

گل آقا، يو اورپکي او بنسټپاله پرچمي وو. گل آقا به شوروي مشاورين د خلقيانو د پلويتوب او د گوند د وحدت د عمومي کرنلاري پرضد فعاليتونو کې په بنکېلوالي تورنول او په دې باور وو چې د خلقيانو او پرچميانو ترمنځ جوړ جاري بيخي ناشونی دی. « دوی هماغه خلقيان دي چې د خلکو پرضد ئې جنايات تر سره کړي دي؛ دوی به تر څو خپل ځانونه پټ ساتي، بڼه نو، دوی که وغواړي تر يوه مهاله به ځانونه پټ کړي، خو هر وخت چې وي دوی هرو مرو به د خپلو جناياتو سزا ويني. په شوروي اتحاد کې هم ځانينين او سړي وژونکي ډېر وروسته محاکمه او محکوم شول؛ په افغانستان کې به هم له خيره سره همداسې کېږي.» کي.جي.بي. او د کي.جي.بي. کابل مېشتې څانگې وړانديز وکړ چې گل آقا دې د اردو د سياسي چارو د رياست له څوکۍ څخه وشړل شي. دواړو څانگو کارمل يو بي کاره او لټ سړی تشخيص کړ چې هر سهار به په نهو بجو له خوبه را پاڅېده او نه ئې په کار کې کومې ټينگې هڅې ته لېوالتيا درلودله. کارمل تر يوه حده د تره کې په شان وو. وزيران به ئې تر ډېره منتظر کېښنول او د کورنيو چارو وزير به ئې نه د کورنيو چارو د وزير په توگه بلکه د ا.خ.د. گوند د رهبري په منځ کې د وضعيت د يوه مخبر په توگه خپل دفتر ته مانه. کارمل متردد سړی وو او په خپل نفس ئې اعتماد نه درلود، دده همدغه ځانگړتيا دده په څرگند تذبذب، له نورو سره په سست او بي حاله چلند او په آسانه د چا تر اغېزو لاندې راتللو کې له ورايه ښکارېده خو ځان ئې د نړۍ يو ستر

د پاڼو شميره: له 2 تر 6

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په خپل و لولئ

شخصیت ان تر فیډل کاسترو لوړ گانځه. کارمل د سیاسي بیرو او د گوند د کنترول او څار د کمیسیون پر غړي دستگیر پنجشیري هم اعتماد نه درلود ځکه د کارمل په باور پنجشیري « لا تراوسه خپل خاص نظریات لري او په گوند کې د اختلافاتو اساسي سرچینه او منبع همدا سړی دی.» همدا شان کارمل خپل ترورزی د مالیې وزیر عبدالوکیل له کې.جی.بی. سره د همکاری په پار تر غیر مستقیم انتقاد لاندې راوست. د کارمل اخلاقي لمنه هم پاکه نه وه ځکه چې د سیاسي بیرو له غړي اناهیتا راتبزاد سره ئې د مینې تار او نا وړه جنسي اړیکې لرلې.

گلابزوی به هره ورځ د هېواد د تېرو څلورويشتو ساعتو د وضعیت په باب کارمل ته راپور ورکاوه. گلابزوی د کارمل پر وړاندې د شوروي استازو د چار چلند په هکله حیران وو، ځکه په هغه ډول چې لازمه وه دوی به ورباندې اعمال نفوذ نه کاوه او د کارمل په مستدامو شراب څښلو، دائم الخمر او سپېدلو او په گوند کې دده پر کارونو ئې سترگې پټولې. کارمل نور گوند او دولت ته یو منفعله او سپک رهبر وو. یوازیني شي ته چې د کارمل ډېره پاملرنه وه دا وه چې څنگه د خلقیانو د مشرانو آبرو توی او عزت ئې سپک کړي. په هېواد کې د وضعیت د ثبات او ټینګښت په هکله ئې نه کومه اندېښنه درلودله او نه تشویش، ځکه چې ددې کار د تر سره کولو مسؤلیت ئې د شورویانو مسؤلیت گانځه خو په عین حال کې ئې د شوروي مشاورینو پر کارونو گوتنیوې هم کولې. گلابزوی وايي چې یو ځل کارمل ويلي ول: «کارمل د دربار رئیس دی، نه جمهور رئیس او زه «گلابزوی» د افغانستان ډیموکراتیک جمهوریت د کورنیو چارو وزیر نه بلکه د کابل د کورنیو چارو وزیر یم، ځکه چې د هېواد ستره برخه د یاغیانو په لاس کې ده.»

د کارمل د نېرېدې کړۍ د ملگرو او خپلوانو سیاسي ټولنیز ژوند و ژواک هم چندانې تعریف نه درلود. د مرکزي کمیټې منشي او د ا.خ.ډ. گوند د نړۍ وال دفتر رئیس محمود بریالی چې د کارمل د پلار د بلي بنځي زوی او دده مېرې زوی وو او د راتلونکي رهبر په توگه گڼل کېده د کورونو او موټرونو د پلور او پېر په سوداګریو کې بوخت وو. نور احمد نور او صالح محمد زبیری به هره ورځ د سهار له ۸ تر لسو بجو پورې ناست ول، چایونه به ئې څښل او خپلې قصې به ئې کولې، کټ مټ لکه چې په یوه سماوار کې ناست وي. نجیب الله، شاه محمد دوست او صادقي ۴ ځانته ډله وه. د گوند د وحدت په باب ددوی نظریات له نرمښت او انعطافه برخمن ول خو هېڅکله ئې د کارمل کومه پرېکړه تر پوښتني لاندې نه نیوله. د ا.خ.ډ. گوند د رهبرۍ په منځ کې خپلوان پالنه [نېپوتیزم] (خویشخوري) او وریا امتیاز ورکول یو ټینګ دود ګرځېدلی وو. هغوی د خپلو عیاشیو او خوښیو د غوښتنو د پوره کولو لپاره ددولتي ملکیت له اختلاس او حیف و میل څخه هېڅ دریغ او سپما نه کوله.

د ۱۹۸۲ ز. کال د مارچ په مېاشت کې «مرستیال دفاع وزیر» سک洛夫، «مرستیال ستر درستیز» اخیروف، «د شوروي دفاع وزیر» اوسټینوف ته راپور ورکړ چې نور احمد نور، محمود بریالی او گل آقا د کشتمند، نجیب الله او رفیع په ملاتړ د گوند د گټو پر ضد فعالیت لري. دغه ډله کسان په خاص ډول خطرناک ول چې د نفوذ او اغېز لمنه ئې مخ په

4 - Sakyki : د مصحح یادښت : ښايي د وزیرانو د شورې رئیس محمد صادق یاسیني وي (د ژباړونکي یادونه : دغه نوم په همدې ډول لیکل شوی دی او باید وویل شي چې د مصحح توضیح په دې هکله ښايي سمه نه وي ځکه په دغه نامه څوک د وزیرانو د شورې د رئیس یا صدر اعظم په توگه نه دي تېر شوي.)

پراخېدو وه او اکثراً د شوروي مشاورينو مشورې او نظريات به ئې له پامه غورځول او په تگي او برگي ډک او غير صادقانه چلند ئې درلود. شوروي پوځي مشاورينو وړانديز وکړ چې دغه ډله کسان دې سوکه سوکه له کيليدې مقاماتو لېري او له هېواده دباندې ولېږل شي.

قادر د شوروي پوځيانو او د شوروي د ټولو دولتي ارگانونو له بشپړ ډاډ او اطمینان څخه برخمن وو. د کي.جي.بي کابل مېشتې څانگې ورته ډېر درنښت درلود او دى ئې د شوروي اتحاد لپاره يو په اصولو برابر سربښندويه سړى گانه. قادر د خلقيانو او پرچميانو يو بل سره نه جورېدل د پرچميانو د ټولنيز موقف پايله گڼله. اکثریت پرچميان د افغاني ټولني له ممتازو ټولنيزو استرونو څخه راپورته شوي ول حال دا چې خلقيان په عام ډول د ټولني له بي وزلو او زيارگالو خلکو له منځه راغلي ول. قادر په خپله په زندان کي ډېر شکنجه او خپل شوى وو او د بني لاس عصب ئې قطع شوى وو. کارمل د قادر د غښتلي شخصيت په اړخونو بڼه خبر وو خو په زړه کي ئې ورڅخه کرکه درلوده او باور ئې ورباندې نه کاوه. له قادر څخه د کارمل ددغه ليد لوري په پام کي نيولو سره د کي.جي.بي. کابل مېشتې څانگې وړانديز وکړ چې له قادر څخه دې ډېر کار واخيستل شي. په ۱۹۸۲ ز. کال کي شورويانو وکولى شول چې رفيع شوروي اتحاد ته د پوځي روزني په پلمه ولېږي او پرځاى ئې قادر نصب کړي. مارشال سک洛夫 د قادر په هکله دغه راپور مسکو ته ولېږه: «سربښندويه عبدالقادر شوروي اتحاد ته پاليله دى او د شورويانو له دستور او يا موافقي پرته به هېڅ پوځي يا سياسي گام اوچت نه کړي. قادر له جنرال سوروکين⁵ سره ډېرې بني کاري اړيکي لري. زموږ په اند عبدالقادر د افغان رهبري په منځ کي داسي يو رهبر دى چې له ورايه بڼه ليد لوري (دورنم) لري او کېدای شي مور ته گټور اوسي.» خو نجيب الله په مالي معاملاتو کي د قادر د درغليو، گوندي ضد ذهنيت او دده د توطئه گرو نقشو په هکله د معلوماتو په زياتولو دغه بي عيبه سپارښت ليک ته نوکاره ورکړه او تاوان ئې ور ورساوه. قادر هڅه کړې وه چې د نظم د بېرته راگرځولو په پار گلابزوى له ځان سره يو ځاى کړي او پوځي گام اوچت کاندې. قادر په دې باور وو چې پوځ دې لومړى د واکمنۍ واگي په لاس کي واخلي او وروسته له دې چې په هېواد کي ديموکراسي ټينگه شوه، واکمني دې د گوند يوه سالم ځواک ته وسپارل شي دا ځکه چې کارمل نه وو توانېدلى گوند او هېواد ته ثبات او ټينگښت راولي. له بلي خوا قادر، کارمل ته وړانديز وکړ په خپله دې چې د بني يا د کين لاس اپوزيسيون رامنځته کړي او مشري دې په خپله په لاس کي واخلي ترڅو د افغانستان په ديموکراتيک جمهوريت کي د ديموکراسۍ يو انځور رامنځته شي او ورپسې دې په خپله «کارمل» هغه اپوزيسيون وځپي چې د همداسي يوي څرگندي حيله گري په پاى کي رامنځته کېږي. کارمل، د قادر دا نقشه اوانتوريزم او پرووکاسيون «ماجرا پالنه او پارونه» وبلله.

⁵ -M.I. Sorokin

کله چې د شوروي اتحاد د کمونيست گوند په شپږ ويشتمي کنگري⁶ کې افغان پلاوی د گډون لپاره د مسکو پر لور خوځېده، تابیيف⁷، کوزولوف⁸، مایوروف⁹ او سپولنيکوف¹⁰، اندروپوف ته د یوه ټیلگرام له لارې دغه غوښتنه ولېږله: «له افغان پلاوي سره د خبرو اترو پر مهال افغانان باید وهڅول شي چې په پوځي عملیاتو او جگړو کې ونډه واخلي نه دا چې د شوروي سرتېرو د فعالیتونو نندارچیان و اوسي. شورويان باید د کارمل پام هغو گڼ شمېر کسانو ته ورواړوي چې په هغو اسلامي گوندونو او سازمانونو پورې منسوب دي چې انقلاب ته گواښ رامنځته کوي او په گوند، د هېواد د وسله وال ځواک په افسرانو، دولتي دستگاه او د پولیسو په لیکو کې ځای پر ځای شوي دي. که افغانان ووايي چې په افغانستان کې شوروي استازو ته د بېلا بېلو مسایلو په هکله سم معلومات نه دي ورکړل شوي نو شوروي رهبران دي په ځواب کې ووايي چې د شوروي استازي د افغانستان دیموکراتیک جمهوریت په ټولو برخو کې په کار بوخت دي او د گوند او هېواد په باب دقیق معلومات لري او شوروي لوری د افغانستان د وضعیت په هکله د عینیت پر بنسټ خپل لید لوری لري. که د پرسونل او تقریو خبره په ځانگړې توگه دیپلوماتیکو چارو ته د مالیې د وزیر عبدالوکیل د تبدیلی خبره مطرح شي نو په دې حال کې دې شوروي لوری په ځواب کې ووايي چې دغه کار ته اړتیا نه لیدل کېږي ځکه دا موضوع یوازې د وکیل په باب د کارمل د ذهنیگر برداشت په پار په همدغه ډول مطرح شوي وه. شوروي مشرتابه باید وړاندیز وکړي چې اورپکي خلقیان دې د صادقو او راستمنو خلقیانو «چې دوی ته باید ډېره پاملرنه وشي» په مرستې او همکارۍ تجرید شي.

د شوروي اتحاد د کمونيست گوند په شپږويشتمي کنگري کې د تره کي نوم د هغو کمونيستانو په نوملړ کې یاد نه شو چې د دوه وو کنگرو تر منځ مهالیز واټن کې تېر شوي ول. پرچميانو دا خبره د خلقیانو پر تندي یو لوی گوزار و باله او دا ئي «زموږ له نیم کال هڅو او کوشن سره برابر» یوه مرسته وبلله.

و.س.سفر ونچوک، س.م.واسیلوف، گریکوف، کوزولوف، و.گ.لومونوسوف، و.ک.فتیيف، ا.و.رومانوف او و.گ.زمریانوف¹¹ د ا.خ.د. گوند څو تنه ایډئولوژیک سلاکاران ول. د ۱۹۷۸ ز. کال د اپریل او د ۱۹۸۲ ز. کال د اکتوبر د مېاشتې تر منځ مهالیز واټن پورې د گوند د غړو شمېر چې تر ۶۰۰۰۰ پورې رسېد شل ځله نور زیات شو. له طبقاتي اړخه د گوند غړو د ټولني په وړوکی بورژوا پارکي پورې تړاو درلود او په دوی کې یوازې اته په سلو کې په سختۍ په کارگري پارکي پورې تړلي گڼل کېدل. د گوند او دولت په لوړو ارگانونو، مرکزي کمیټې او انقلابي شوری کې د کارگري پارکي هېڅ غړی یا استازی نه لیدل کېده. په گوند کې د عددي شمېرې ډېروالی یوازې او یوازې

6 - د مصحح یادښت: د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو د کمونيست گوند شپږويشتم کانگرس د ۱۹۸۱ ز. کال د فبرورۍ او مارچ په مېاشتو کې تر سره شو.

7 - Tabeev,

8 - Kozlov

9 - Mayorov

10 - Spolnikov

11 - V.S. Safronchuk, S.M. Veselov, Grekov, Kozlov, V.G. Lomonosov, V.K. Fateev, A.V.

Romantsov and V.G. Zamaryanov

د چيكا [كي.جي.بي.] د مواليدو او بچيو يعني دولت او د كابل د گوندي سازمان په پار و و چي هر يوه ئي په وار ۲۸۰۰۰ تنه غري او ۱۱۵۰۰ تنه غري درلودل.

نور بيا

د كي.جي.بي تخم او بچيان ...

قدرمنو لوستونكو! د بناعلي رحمت آريا د آرشيف: لينك

د پاڼو شميره: له 6 تر 6

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همكاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه كړئ maqalat@afghan-german.de يادونه: دليكني د ليكنيزي بني پازوالي د ليكوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليكنه له راليرلو مخكي په خير و لولئ